

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
חבר הנאמנים

סיכום ישיבת הוועדה לדוחות המבקר

שהתכנסה בתאריך ט' בכסלו, התשפ"ה; 10 בדצמבר, 2024

באופן וירטואלי, באמצעות "זום"

פרוטוקול מס' 03/24

חברי הוועדה:

נוכחים: מייקל פרנקל – יו"ר; שאול סילבר; דבי ברמן; חיים שיין; בוב הרצברג; ג'ורדן הלפמן.

נעדרים: מרלין פוסט-סגנית יו"ר; מארק ליבלר; השי בילט; אבראו לוינטל; דיוויד שרמן; מארק לוי.

משתתפים:

מוזמנים: משה שיף; בשמת שלוש; שלום אלנשטיין; פמלה זלצמן; הארי לוי; לאה בן ארי; ליאת בוגנים; רחל אבקסיס; רונן וייס; אנדי נומקסטינסקי; נתן שכטר; ענבר רוימי; יואל דוד; הגר שהם-מרקו; טלי ליפשיץ; אלון דותן; עמית ליקוורניק.

המבקר: סטיבן ג. סתיו.

צוות משרד המבקר: נועה דותן-מן, גלי שלאו-כהן.

נציגי המשרדים לראיית חשבון שערכו את הביקורות שעל סדר היום: נועם פרקש, טל שפרי.

סדר יום:

- אישור סיכום הישיבה שהתקיימה ב- 27.06.2024
- דיווח על המעקב שערך משה שיף, סמנכ"ל משאבי אנוש ומינהל, אחר יישום ההמלצות בדוחות הביקורת שהוצגו בישיבות של הוועדה בשנת 2023.
- דיון בדוחות הביקורת הבאים שיוצגו על ידי סטיבן סתיו, המבקר:
 - היחידה לכספים – אגף הנכסים – ניהול נכסי מקרקעין
 - היחידה לקשרי קהילות – נציגות הסוכנות היהודית בארגנטינה

- היחידה לשליחים – שליחי שנת שירות

**משרד מבקר
המוסדות
הלאומיים**

Office of the
Comptroller

מסמכים שהוגשו לוועדה:

- סדר יום הוועדה.
- סיכום של ישיבת הוועדה שתקיימה ב-27.06.24.
- דוח יישום המלצות מדוחות מבקר הסוכנות היהודית לשנת 2023.
- דוחות הביקורת שעל סדר יום הוועדה.
- תשובות יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית לדוחות הביקורת שעל סדר יום הוועדה.

הוועדה מתקיימת בזום.

קיים קוורום – 6 מתוך 12 חברי ועדה.

יו"ר הוועדה: פותח את הוועדה ומברך את באיה.

נושא ראשון על סדר היום: הפרוטוקול של הוועדה הקודמת שהתקיימה ב-27.06.2024 מאושר פה אחד.

נושא שני על סדר היום: דוח יישום ההמלצות מדוחות המבקר לשנת 2023 ודיווח על יישומן, שנערך על ידי משה שיף ולאה בן ארי.

יו"ר הוועדה: הדוח מדבר בעד עצמו ואני מעריך את המאמץ ליישום ההמלצות ולמעקב אחריהן. האם למישהו יש שאלות או הערות?

המבקר: בהתכנסות הוועדה הקודמת, כחבר חדש, בוב הרצברג שאל מה נעשה עם ההמלצות מדוחות המבקר. כפי שהשבנו בוועדה, ההמלצות מועברות למשה שיף וצוותו, אשר מקבלים את סטטוס יישום ההמלצות, כעבור שנה, מהמבוקרים ועורכים את המידע שהתקבל לכדי דוח. הם מגישים את הדוח לא למבקר, אלא אליכם, לוועדה לדוחות המבקר. מודה למשה שיף וללאה בן ארי על עריכת הדוח, שהושקע בו מאמץ רב, גם מבחינה ויזואלית ובעיקר מבחינת התוכן שלו.

שאול סילבר: דוח יישום ההמלצות של משה שיף מגיב על ההמלצות של המבקר שעלו בדוחות, אבל אם אין תיעוד ממה שעולה מאסיפות הוועדה לדוחות המבקר, אז אף אחד לא מגיב להערות והארות שעולות בוועדה זו. אני תוהה אם זה אפשרי לעשות מעקב גם לסוגיות

שאנחנו מעלים בוועדה. זה יעודד את חברי הוועדה שיש מעקב אחרי הדברים שאנחנו מעלים ובאמת מייחסים לדברים האלה חשיבות.

יו"ר הוועדה: אנחנו רוצים לדעת שהדברים של הוועדה אכן מועברים הלאה ומיושמים ואנחנו מעריכים את עבודת חברי הוועדה.

הנושא השלישי שעל סדר היום: דוח הביקורת בנושא היחידה לכספים – אגף הנכסים – ניהול נכסי מקרקעין.

המבקר: מודה ליואל דוד, מנהל אגף הנכסים על שיתוף פעולה מלא עם הביקורת, ולרו"ח נועם פרקש ממשדד רו"ח פאהן-קנה, על עריכת הדוח.

המבקר מציג את הדוח באמצעות מצגת.

דיון:

בוב הרצברג: אם אין הערכת שווי עדכנית של הנכסים, איך יודעים שפוליסת הביטוח אכן מכסה את הנכסים?

שלום אלנשטיין: לערוך הערכת שווי חדשה, בכל שנה, זה מאוד יקר – כמיליון דולר בשנה, ואין לזה בהכרח יתרונות. אנחנו יודעים בהערכה גסה כמה הם שווים, ויש לנו ביטוח נכסים כללי שבו לא צריכים הערכת שווי מעודכנת. אם משהו קורה – עלות הנזק תוחזר על ידי הביטוח.

הארי לוי: האם "השתתפויות בנכסים" נותנת שירותים לעוד גורמים, מלבד הסוכנות היהודית?

שלום אלנשטיין: כן, זו חברה מסחרית שנותנת שירותים בהסכמים לגורמים נוספים.

הארי לוי: מהדוח עולה שקיים ניתוק בין מה שקורה ב"השתתפויות בנכסים" לבין הסוכנות היהודית. נראה כי אם "השתתפויות בנכסים" תגדיר מדדים (KPI) זה יסייע לה להשתפר.

שלום אלנשטיין: הסוכנות היהודית ו"השתתפויות בנכסים" לא מנותקים, יש בנינו קשר מתמשך, אנחנו עובדים בשיתוף פעולה עורכים דיונים ודוחות משותפים.

שאול סילבר: הדוח מדבר על חריגות בין "השתתפויות בנכסים" לבין אגף הנכסים, והדאגה שלי היא שזו חברה שעושה ניהול נכסים לעוד גורמים ולעוד מוסדות לאומיים. האם זה

הכיוון הנכון בשביל השתתפויות בנכסים, כחברה עסקית? גם מבחינת ציפיות של הלקוחות וגם מבחינת ציפיות השוק.

אני מסכים שהערכת שווי לא הכרחית, בנוסף למחיר.

בנוסף, רציתי לשאול בנוגע למערכת היחסים בין האגף ל-UIA בעניין קרנות החינוך. מהניסיון שלי, יש בעיה של זרימת מידע. כשנתרם סכום כסף – צריך לדעת מה ציפיות התורמים ולוודא שהאגף מקיים אותן. הסוכנות היהודית צריכה לדעת מה מצב הנכסים וליצור מאגר מידע שבו מצוינות גם דרישות התורמים, זה מרכיב חשוב.

שלום אלנשטיין: הדוח הזה נערך לפני שנתיים, ומאז הסוכנות היהודית הקצתה עובד שיהיה איש קשר בין אגף הנכסים לבין ה-UIA, דבר ששיפר באופן דרמטי את התקשורת. בלי קשר למידע מהשותפים שלנו לניהול הנכסים, אנחנו עושים בדיקות תקופתיות של הנכסים - לא רק מצב הנכס אלא גם דברים שציינת כמו בדיקה שהמבנה משמש לצרכים שעבורם נתרם, שקיימת לוחית תרומה וכדומה. אם הנכסים לא עומדים בסטנדרטים או לא תואמים את דרישת התורמים – אנחנו מוודאים שהפער מטופל, וזה חלק מתכנית העבודה שלנו.

שאול סילבר: מה בנוגע למבנה שלא משמש למטרה שלשמה נתרם, למשל המבנה בחדרה? אם הסוכנות היהודית משכירה לצד ג', ברגע שיש חוזה – איך יודעים שהם עומדים בהתחייבויות שלהם, שימשו לטובת מה שנתרמו?

יו"ר הוועדה: בנוגע למבנה בחדרה – מהדוח עולה שהייתה ידיעה שהוא לא משמש עבור המטרה שלשמה נתרם, אבל זה לא היה מתועד כראוי. אנחנו צריכים לדעת שמאגר המידע שלנו הוא טוב ומעודכן במלואו. בשני המקרים המדוברים יש אישור מראש, אבל האישור לא תועד כראוי במאגר המידע.

יש 1700 נכסים. ושאלתי היא – בכמה אפשר לטפל בשנה? זה מאמץ מאוד גדול, בעיקר לאור פריסת הנכסים בכל הארץ. בפועל, איך זה נעשה מבחינת תפעולית?

יואל דוד: 200 נכסים מנוהלים על ידי "השתתפויות בנכסים", וכ-1500 נכסים נוספים אותם הסוכנות היהודית משכירה או מחכירה עבור מועצות. אנחנו מנסים להגיע לנכס אחת ל-3 שנים. יש לנו עובדים שמבקרים נכסים, והם צריכים לתעד מה הם רואים ומה מצב הנכס. אם אנחנו מוצאים שיש בעיה בנכס או שהשימוש לא בהתאם לדרישות התורם – אנחנו פונים לרשות כדי שתטפל, ואנחנו עוקבים אחרי זה. אנחנו משתדלים להגיע לכ-400 נכסים בשנה. התחזוקה של 1500 הנכסים האלה היא באחריות הרשויות. אנחנו נותנים לרשויות את ההרגשה שאנחנו בודקים ויודעים מה מצב הנכסים, והם צריכים לדווח לנו.

יו"ר הוועדה: לסיכום, אני חושב שצריך להיות שיפור במאגר המידע והעברת המידע, ואני מבין שזה כבר בתהליך. ברגע שזה יקרה, ומאגר המידע יהיה נגיש, אז הרבה מהנושאים שעלו בדוח ייפתרו – מבחינת מצב הנכסים, השימוש שלהם ועוד. 1500 הנכסים חשובים לתורמים ברחבי העולם.

הנושא הרביעי שעל סדר היום: דוח הביקורת בנושא היחידה לקשרי קהילות – נציגות הסוכנות היהודית בארגנטינה.

המבקר: מודה לגבי גלזמן, ראש הנציגות היוצאת, אריאל ליפק, הגזבר היוצא, אנדי נומקסטינסקי, מנהל אגף כספים – חו"ל, ורונו וייס, מנהל קשרי קהילות, על שיתוף הפעולה עם הביקורת. כמו כן, מודה לטל שפרי ממשרד שיף-הזנפרץ על עריכת הדוח.

גבי גלזמן הייתה הנציגה בארגנטינה גם של הסוכנות היהודית וגם של ההסתדרות הציונית. מקווים שיימצא מחליף בהקדם ואולי גם הוא ימלא את שתי הפונקציות.

המבקר מציג את הדוח באמצעות מצגת.

דיון:

5

בוב הרצברג: בעניין גיוס של ממונה על מניעת הטרדות מיניות, עלתה הצעה שמישהו מתוך המשרד ימלא את התפקיד הזה ויקבל שכר נוסף. חשוב מאוד לוודא שאם זה קורה, הגורם הזה מקבל את ההכשרה וההדרכה הנכונה.

בעניין הנכסים המסוכנים, כפי שנכתב בעמוד 25 בדוח, מה נעשה כדי לטפל בליקויים?

לאה בן ארי: אנחנו נמנה מישהי שנכשיר בהתאם להכשרה שאנחנו נותנים בישראל. בארגנטינה אין חוקים נגד מניעת הטרדות מיניות ולכן אנחנו צריכים להיות מאוד עדינים עם השילוב בין החוק המקומי והחוק הישראלי.

שאול סילבר: המבקר ציין שלפי החוק בישראל, הממונה חייבת להיות אישה. אם החוק בארגנטינה לא מחייב, אז המשרד צריך לשים לב שלא תהיה תביעת אפליה מצד מועמד גבר.

המבקר: בעניין הנכסים המסוכנים – אנחנו יודעים ששני נכסים נמכרו ב-2019 ועוד נכס אמור להימכר. קיבלנו רשימה של כל הנכסים המנוהלים על ידי הסוכנות היהודית ברחבי העולם, ועושים מאמצים למכור אבל השוק בארגנטינה קשה כרגע.

אנדי נומקסטינסקי: בשבוע שעבר חתמנו בארגנטינה על מכירת אחד הנכסים. אנחנו לא עורכים פעילויות בבניינים שאינם בטיחותיים. המשרדים שלנו וכן מרבית הפעילות נמצאים בנכס של "AMIA", שהינו בטוח ומאובטח.

שאול סילבר: בעניין נהלי העבודה בנציגות (שקופית 11 עמוד 26 בדוח) – האם יש נהלים בתוך הסוכנות היהודית המוודאים שהמטה בישראל עובר על הנהלים במדינות הקצה ובודק אם הם מעודכנים וכן בודק את יישומם בתפוצות?

המבקר: בימים אלה אנחנו מתחילים לערוך ביקורת על נהלי הסוכנות היהודית, אז בשנה הבאה יהיה לנו יותר מידע בנושא.

אנדי נומקסטינסקי: אנחנו עוברים על הנהלים ועושים בימים אלה סקירה כללית ועולמית – חלקם לא מעודכנים אבל הרוב כן. אנחנו צריכים לעשות קצת התאמות. הדוגמה של ארגנטינה היא בעיקר בעיה טכנית כי היה עניין עם המטבע המקומי. אנחנו מטפלים בזה, עוברים על הנהלים ומאחדים ככל הניתן ולוקחים בחשבון שבכל מדינה זה קצת שונה.

שאול סילבר: בנוגע לאחריות על תנועות הנוער והביטוח: מקריאת הדוח התקבלה תחושה שצריך להיות הסכם בין הסוכנות היהודית לתנועת האם בישראל, ויש צורך במדיניות שתקבע מה ההסכם צריך לכלול. למשל, האם הסוכנות היהודית לוקחת אחריות, אם תנועת הנוער לא יכולה לעמוד בעלויות הביטוח – האם הסוכנות היהודית צריכה לעשות את זה? מהדוח לא ניתן ללמוד מה צריך לעשות הלאה והאם הסוכנות היהודית צריכה לגבש את עמדתה בעניין.

שלום אלנשטיין: למיטב ידיעתי, אנחנו לא חושבים שאנחנו צריכים לקחת אחריות על הביטוח, משום שזו אינה פעילות שלנו. זה עניין של מדיניות, אנחנו נותנים "בית" אבל לא מפעילים את תנועות הנוער.

יו"ר הוועדה: אני חושב שהשאלה היא רחבה יותר, והאם זה ברור שהסוכנות היהודית לא יכולה לקחת אחריות על הפעילות של תנועות הנוער בארגנטינה.

שאול סילבר: האם זה בא לידי ביטוי בהסכם?

שלום אלנשטיין: אני לא יודע אבל זו המדיניות.

ג'ורדן הלפמן: מניסיוני, בתנועות הנוער לא תמיד חותמים על הסכמים, וצריך לוודא שהדברים האלה אכן קורים. זה צריך להיות בטיפול.

יו"ר הוועדה: הנושא המרכזי שעלה הוא שצריכים להחליט אם מנסחים חוזה כזה או משאירים את הנושא בגדר מדיניות/שיטת פעולה. סבור שצריך מסמך, אבל משאיר את זה בידי אנשי המקצוע.

שלום אלנשטיין: ארצה להעיר ביחס לתשלומים של הגזבר. המדיניות שלנו היא שחייבים להיות שני גורמים מאשרים, אבל המדיניות של הסוכנות היהודית היא שעובדים שאינם אנשי כספים לא אמורים להיות אחראים על כספים או לאשר, גם אם מדובר בראש הנציגות. התנגדנו לזה בדוח ואני מדגיש את זה עכשיו, כי זה לא קורה באף נציגות.

יו"ר הוועדה: יש הבדל בין אישורים להרשאות.

שלום אלנשטיין: הרשאות לאישור כספים זה לא משהו שנתון לויכוח מבחינתנו.

הנושא החמישי על סדר היום: דו"ח ביקורת היחידה לשליחים – שליחי שנת שירות.

המבקר: מודה להגר שהם-מרקו, מנהלת היחידה לשליחים, לטלי ליפשיץ, מנהלת שליחי ש"ש היוצאת ואלון דותן, מנהל שליחי ש"ש הנכנס, על שיתוף הפעולה עם הביקורת. כמו-כן, מודה לטל שפרי, ממשרד רו"ח שיף הזנפרץ, על עריכת הדוח.

פעמים רבות, במסגרת עריכת ביקורת, הביקורת עושה שימוש בשאלונים כדי לשמוע את תגובת השטח. במהלך עריכת דוח זה, ההנהלה לא הסכימה לשלוח לש"ש את השאלונים שיצרנו. משוב מהשטח הוא חשוב מאוד, בעיקר כשיש מספר רב וגדל של שליחים.

המבקר מציג את הדוח באמצעות מצגת.

דיון:

שאול סילבר: אני מאוכזב לראות שאין פידבק מהש"ש. האם יש תגובות של המשפחות המארחות והקהילות על שליחי ש"ש? האם קיימת מערכת יחסים בין יחידת השליחים לבין הקהילות עצמן? זה חשוב כי זו עוד דרך ללמוד על התוכנית.

יו"ר הוועדה: כשקוראים את תגובות יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית, אנחנו לומדים שקיים קשר בין היחידה לאסטרטגיה ויחידת השליחים, וכי קיימת תוכנית אסטרטגית ותוכנית הערכה. מסכים עם שאול שצריך להסתכל על כלל המעורבים בתוכנית, כולל הפדרציה, הקהילה והמשפחות המארחות. בטורונטו נמצאת קהילת הש"ש הכי גדולה, וכקהילה אנחנו מעורבים מאוד בתהליך.

שאול סילבר: יצרנו מעין "שבט" של בוגרי ש"ש בטורונטו, כי לשמור עליהם ביחד כך שימשיכו להיות קהילה גם עם שובם לישראל.

אלון דותן: רוב ההמלצות מהדוח כבר יושמו. בהקשר של תהליך התיעוד, מבחינת הקהילה בשגרה ובחירום, עברנו תהליך גדול, גם בתוך המערכת שלנו. ב-99% אחוז מהמקרים בצפון אמריקה יש לנו תיעוד מלא – גם בישראל וגם באזור השליחות עצמו. גם השותפים שלנו וגם העובדת הסוציאלית יכולים להזין מידע במערכת – כך שאירועים יוצאי דופן או דברים שצריכים לתעד – מתועדים.

יו"ר הוועדה: אני מודה לעובדי הסוכנות היהודית על עבודתם, וכמובן לסטיבן, לנועה ולצוות הביקורת, שמוודאים שהדברים נעשים כמו שצריך בסוכנות היהודית.

תודה למשתתפים, מקווה לראותכם בכינוס חבר הנאמנים בחודש מרץ 2025 בירושלים.

הישיבה ננעלה.

8

נושאים למעקב שעלו בוועדה:

1. דוח ניהול נכסים – לוודא כי במאגר המידע של "השתתפויות בנכסים" מצוינות גם דרישות התורמים בנכסים שנתרמו.
2. נציגות ארגנטינה – לוודא כי הממונה למניעת הטרדות מיניות המקומית מקבלת הכשרה והדרכה נכונה.
3. נציגות ארגנטינה – אחריות על תנועות הנוער וביטוח הפעילויות של התנועות בחו"ל – יש צורך בקיום דיון וקביעת מדיניות שתגדיר מה יכלול ההסכם, אם בכלל ייערך כזה, בין תנועות הנוער (בנפרד) לבין הסוכנות היהודית.
4. שליחי ש"ש – לקבל במשוב גם את תגובות הקהילות והמשפחות המארחות לתהליך ולתוכנית שליחי ש"ש.

רשמה: גלי שלאו-כהן